

בניחת

דבר כל דברך בנות לכל אדם ובכל עת

לזכר נשמת מ"ה קדושי מירון תשפ"א

מיחידת דיור לארנקן של אברך: גלגולו של שטר

להלכה
מועשה

אותם שטרות מסומנים. גם הפעם, השטר סומן על ידו, מתוך הסקרנות בה שיתף את אשתו - האם גם הפעם יחזור לידי השטר המסומן...

מעשה אמיתי זה, ממחיש כמה עגמת נפש נחסכה בעקבות קיום ההלכה של 'לא תשנא את אחיך בלבבך', שמחייבת במקרה שבו ישנה קפידה על מאן דהוא, ללכת ולהודיעו על כך.

ועוד כמה מילים על 'לא תשנא את אחיך בלבבך':

א. איסור מן התורה לשנוא את חברו מבלי שהלה מודע לכך, שנאמר 'לא תשנא את אחיך בלבבך'. איסור זה עיקרו הוא אם השנאה היא רק בלב, והשני אינו יודע עליה.

ב. להלכה פסקו האחרונים, שבמידה והודיע לחבר את העובדה שהוא מקפיד עליו, ניצל מאיסור זה, למרות שעדיין עלול לעבור על 'אהבת לרעך כמוך' ועל 'לא תיטור'.

ג. איסור זה מלמד אותנו על נבכי נפש האדם. כל עוד השנאה אצורה בקרבו, היא תוססת ובערת בו, ועלולה להתפתח ללא רסן. דווקא השיח המשותף והישיר, למרות שלעיתים הוא מצריך אומץ וגבורת נפש, הוא זה שיכול לפוגג את משקעי הטינה, וליישב את ההדורים בין היריבים.

ההתרגשות הייתה בשיאה. הזוג הצעיר מירק את יחידת הדיור הקטנה אך המטופחת, לקראת האירוע המשמעותי: לראשונה מגיעים הורי הרעייה לביקור! בשעה היעודה הופיעו ההורים והתכבדו מהתקרובת העשירה, תוך שהם מרעיפים על הזוג הצעיר את מיטב הברכות והאיחולים.

כשפנו ללכת, הייתה השעה מאוחרת, והאוטובוס האחרון חלף עבר לו. בדיקה מהירה גילתה כי אין ברשותם את הסכום הדרוש כדי לשוב לביתם במונית. משכך, ביקש החותן אם יוכלו בני הזוג במטותא להלוות להם את הסכום שהם זקוקים לו. החתן הטרי הוציא שטר של מאתיים שקלים והעביר להם, תוך שהוא מפטיר בחיך מסתורי: 'נראה אם זה יחזור אלינו...' המשפט הבוטה, שביטא חוסר אמון וכפיות טובה - צרם מאוד לאזניהם של ההורים המסורים, אך הם לא הגיבו מילה.

לאחר כמה ימים, החליטו להשיח את הדבר בעדינות לאזני ביתם. התשובה שקיבלו הפתיעה גם אותם. מסתבר שהיה נוהג מעניין לאותו אברך צעיר: כל שטר המגיע לידי, הוא מסמן בסימון זעיר בשוליו, כאשר עם הזמן פעמים רבות 'חזרו' אליו עם הימים

מעשה רב

החפצים עדיין נותרו במרפסת...

בשנת תש"פ נפטר בדמי ימיו תלמיד חכם מיוחד ואציל מידות בשם רבי דוב פלאי זצ"ל משכונת רמות בירושלים, שהיה אהוב במיוחד על כל תלמידיו ומכיריו. במהלך ימי השבעה נכנס לבית אברך, התיישב ודמע. 'היינו שכנים'... זה מה שהצליח להפטיר בקול חנוק. רק לאחר שנרגע מעט, שיתף את הנוכחים בעובדה מופלאה שחשפה עוד טפח באישיותו הגדולה של הנפטר זצ"ל:

'גרת'י כאן בסמוך, ביחידת דיור קטנה עם מספר ילדים, פתח האברך, 'ואחר שהצפיפות העיקה עלינו, הוצאתי כמה חפצים לאחסון בבניין. דא עקא, שהדבר הפריע לאחד השכנים. כשנודע הדבר לרבי דוב, הציע לי בפשטות, להכניס את

החפצים 'בינתיים' למרפסת ביתו, כך גם ירווח לי המקום וגם השכנים יהיו מרוצים.' 'כמובן שנעניתי בשמחה להצעה, המשך אותו שכן והוסיף 'אני כבר כמה שנים לא מתגורר בבניין, אבל אותם חפצים, עדיין שוכנים לבטח כאן, במרפסת הבית של הדמות המיוחדת, שנעקרה זה עתה מעולמינו!...

דרכיה: נוטם!

מן הפרשה

רדיפת הצדק היא סגולה לשפע

צָדֵק צִדְקַתְּךָ לְמַעַן תַּחֲיֶה וְיִרְשֶׁתָּ אֶת הָאָרֶץ אֲשֶׁר ה' אֱלֹהֶיךָ נָתַן לְךָ (ט"ז, כ')

ברש"י מבואר שהכפילות 'צדק צדק תרדוף' - מלמד שעל התובע לחזור אחר בית דין היותר מומחה, שיוציא את הצדק לאור.

על פי זאת ביאר האלשיך, את המשך הפסוק, שהתורה באה להסיר חשש מליבו של האדם, שיכול לסבור שאם אך ילך לבית דין המומחה יותר, עלול להפסיד ולצאת חייב בדינו. ועל כן המשיכה התורה מיד 'למען תחיה וירשת את הארץ', שאל יחוש לאותו הפסד מועט, כי בזכות רדיפת הצדק, יירש את הארץ הטובה, זבת חלב ודבש.

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמת, לרפואה והצלחה, לפרטים: kdosheimeron@gmail.com

י"ל ע"י עמותת קדושי מירון תשפ"א | kdosheimeron@gmail.com

לאורו של הדף היומי

לעשות נחת

מתני'. בית שמאי אומרים: לא יגרש אדם את אשתו אלא אם כן מצא בה דבר ערוה, שנאמר: כי מצא בה ערות דבר; ובית הלל אומרים: אפילו הקדיחה תבשילו, שנאמר: כי מצא בה ערות דבר... (גיטין צ.)

בטענה כי שלום-ביתו עלה על שרטון. כהצדקה לכך הביא מספר תלונות זוטרות, שאדם מן השורה רואה בהם עניינים של מה בכך. פקח עליו הגר"ש זוג עיניים תמהות: 'זה מה שמפריע לך בחיים?!' ומיד הוסיף 'כנראה שיותר מדי טוב לך, על כן מצאת זוטות אלו להתלונן עליהם'. הדבר שיצא מפי הצדיק, היה בבחינת 'שגגה היוצאת מפי השליט'. מיד בצאתו מן הבית, מעד אותו אדם ונחבל בצורה קשה. בבית החולים אבחנו שבר מורכב בירך, והוא נזקק לתקופת אשפוז ושיקום ארוכה. במהלך כל אותה התקופה הקשה, הוא זכה לטיפול מסור מאת... נוות ביתו, עד ששב לחלוטין לאיתנו.

רבים כבר תמהו, מדוע בית הלל, שבדרך כלל מקלים, נתנו לאדם להקפיד על אשתו אף על דבר קל שכזה, שהקדיחה תבשילו.

והיה מי שביאר באופן נפלא. בניגוד למה שנראה, בית הלל דווקא הקלו ודאגו לכבוד האשה. שהרי, טענו בית הלל לבית שמאי, לשיטתכם, בכל פעם שישמעו חלילה על מקרה כזה - כולם יידעו שהסיבה היא קשה וחמורה, על כן התירו לאדם להקפיד גם במקרים קלים יותר, של כשל נקודתי בתפקוד הבית, וכך נשמר כבודן של בנות ישראל.

נכנס פעם יהודי לפני מרן הגר"ש אלישיב זצ"ל,

אך יצא השואל מבית פוסק הדור ונחבל קשות

השו"ת השבועי

שאלה שבועית 8

את תשובותיכם יש לשלוח לדוא"ל המופיע בעמוד הראשון של הגיליון או להקליט את תשובתכם בקו 'בנחת' שמספרו - 6736* בין המשיבים יוגרלו כרטיסים לרכישת ספרים נ"ס 50 ש"ח

עד כמה יש להיזהר בכבודו של סבא?

נעורים בימי ילדותי, דבר הגורם לי חוסר נעימות רבה לעיני כל משפחתי. כאשר ביקשתי מאבי מורי שליט"א להסב את תשומת לב הסב לכך שהתנהגותו פוגעת בי, הוא סרב לעשות זאת, בטענה של כיבוד אב. וכעת, שאלתי ובקשתי, כיצד אני אמור לנהוג בסיטואציה מורכבת שכזו?

מאז פטירת סבתי ע"ה, מתגורר סבי שיבדל"ח בבית הוריי המתמסרים אליו מאוד. הוא סובל ממחשבים שונים, כמו שאופייני אצל רבים לגילו, מה שגורם לו לקוצר רוח מסויים כלפי סובביו.

בכל פעם שאני מתארח אצל הוריי עם בני ביתי לסעודת שבת, הוא נוהג לסנוט בי ולהזכיר לי כל מיני משובות

המובא בגמרא (יומא פז.) שרב לימד תורה בציבור. לאחר שהחל את השיעור, נכנס רב חייא, ובשבילו חזר רב על דבריו מתחילה. לאחר זמן מה נכנס בר קפרא, ושוב חזר עבורו רב לתחילת דבריו. בהמשך נכנס רבי שמעון ברבי, ורב חזר בשלישית על דבריו. אך כאשר נכנס רבי חנינא כאן כבר סרב לחזור פעמים כה רבות לתחילת הדרשה, אלא המשיך כרגיל בדבריו, למרות שר' חנינא לא שמע את ההתחלה (עד כאן הנוגע לעניינינו, עיין שם המשך המעשה).

כאן רואים כי למרות שבפעמים הראשונות הואיל לחזור על השיעור מתחילתו, כאשר חזר הדבר ונשנה - הקפיד על כך, ולא הסכים לחזור ולהתחיל מתחילה.

כל עשר דקות, לכאורה אין הצדקה לעכב את כולם בשביל לחסוך לאותו נוסע כמה דקות מזמנו.

עיקר הנידון הוא כמו שהציג השואל, בקו שהתדירות שלו כל כעשרים דקות, האם גם בכזה מקרה יש לעכב את כולם בכדי שהלה לא יאלץ להמתין עוד דקות ארוכות.

והכרעת ההלכה בזה נראה, שהדבר תלוי לפי המקום והזמן. היינו אם זה מקרה חד פעמי, מן הסתם כולם ימחלו על זמנם. אך הדבר חוזר ונשנה, וגורם עיכוב סדרתי לנוסעים שכבר מייחלים להגיע למחוז חפצם, אין זה מן הראוי לעכב את כולם בשביל אדם אחד.

ויש להביא ראייה נפלאה להכרעה זו, מסיפור

תקציר השאלה הקודמת:

האם מותר לעכב אוטובוס מלא בנוסעים, כדי לאפשר לעוד אדם להספיק לעלות אליו?

תשובת הגאון רבי צבי רותן שליט"א רב מכון 'אש התורה', ראש כולל הלכה ומו"צ בשכונת גני איילון - לוד:

הנידון כאן הוא על 'זול זמן' של הציבור כולו, שמצידו מעוניין כבר להתקדם בדרכו. וממילא יש לשער דעת בני אדם בזה. ולכאורה נראה כי הדבר תלוי במידת התדירות של אותו קו. אם האוטובוס הבא יגיע בעוד זמן רב, של שעה ויותר, וודאי שכל אחד היה מסכים להתמהמה עוד זמן מה עבור אותו נוסע. ומאידך גיסא, אם מדובר בקו שהתדירות שלו גבוהה, כגון

לקבלת העלון במייל שלחו מייל ל-benachat45@gmail.com

קו 'בנחת' *6736

